

Datum
2008-10-27Dnr
00-07-7261Ert datum
2007-12-19Ert dnr
N2007/10084

Systemanalysavdelningen
Daniel Waluszewski
016- 544 2284
daniel.waluszewski@energimyndigheten.se

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Avrapportering avseende Energimyndighetens arbete för ett förbättrat statistikunderlag om transportsektorns energianvändning

Energimyndigheten överlämnar härmed redovisning av uppdrag 21b, utvecklingsarbete av statistikunderlaget avseende energianvändningen i transportsektorn, enligt regleringsbrev för budgetår 2008.

I 2007 års regleringsbrev fick Energimyndigheten i uppdrag att göra en förstudie om hur energistatistiken inom transportsektorn skulle kunna förbättras. Uppdraget redovisades i rapporten *Förbättrad energistatistik i transportsektorn* (ER 2007:39). I uppdraget för år 2008 gavs myndigheten i uppdrag att utveckla statistikunderlaget avseende energianvändningen i transportsektorn i enlighet med myndighetens förslag i rapporten.

Bifogad rapport utgör en avrapportering av hur arbetet hittills har bedrivits och Energimyndighetens förslag till fortsatt arbete under år 2009.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Tomas Kåberger. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Anneli Eriksson, Zofia Lublin, Andres Muld, Birgitta Palmberger, Susan Linton Royen och Mathias Fock, utvecklingsdirektören Lars Guldbrand, verksjuristen Fredrik Selander, den t.f. enhetschefen Karin Sahlin samt handläggaren Daniel Waluszewski, den sistnämnde föredragande.

Tomas Kåberger

Daniel Waluszewski

Uppdrag 21b

Energimyndighetens arbete för ett förbättrat
statistikunderlag om transportsektorns energianvändning

Förord

Energimyndigheten är sedan dess tillkomst år 1998 statistikansvarig myndighet för ämnesområdet energi. En viktig del i detta ansvar är att utveckla och underhålla statistiken i enlighet med användarnas behov. Under de senaste åren har satsningar genomförts på att utveckla bland annat statistiken avseende energianvändningen inom övrig sektor, dvs. byggsektor, fiske, jordbruk och skogsbruk. För närvarande pågår även projekt som avser förbättra statistiken över energianvändningen i bebyggelsen, energistatistiken i industrin och biobränslestatistiken.

Flera av statistikens användare har uttryckt önskemål om att statistiken över transportsektorns energianvändning behöver förbättras. Dessa önskemål är välmotiverade, då transportsektorn allt mer hamnar i fokus i den klimatrelaterade debatten.

I 2007 års regleringsbrev fick Energimyndigheten i uppdrag att göra en förstudie om hur energistatistiken inom transportsektorn skulle kunna förbättras. Uppdraget resulterade i rapporten *Förbättrad energistatistik i transportsektorn* (ER 2007:39) som preciserade en rad förbättringsförslag om hur energistatistiken i transportsektorn kan utvecklas. I Energimyndighetens regleringsbrev för år 2008 gavs myndigheten i uppdrag att ”utveckla statistikunderlaget avseende energianvändningen i transportsektorn, i enlighet med myndighetens förslag i rapporten.” Arbetet med att utveckla energistatistiken i transportsektorn har pågått under år 2008 och denna rapport utgör en sammanställning av resultaten av arbetet hittills och det aktuella läget i de olika delprojekten.

Eskilstuna i oktober 2008

Tomas Kåberger
Generaldirektör

Daniel Waluszewski
Projektledare

Sammanfattning

I denna rapport redovisas Energimyndighetens arbete med att förbättra energistatistiken i transportsektorn under år 2008 och hur arbetet föreslås fortsätta under år 2009.

Energimyndigheten har under år 2008 publicerat publikationen *Transportsektorns energianvändning* (ES 2008:01). Publikationen redovisar på ett tydligt sätt hur energianvändningen i transportsektorn har utvecklat sig de senaste åren och förmedlar en helhets bild av myndighetens transportsektorrelaterade energistatistik som tidigare har saknats.

En översyn av de årliga energibalanserna har påbörjats och biodrivmedelsanvändningen i transportsektorn kommer att inkluderas i energibalanserna från och med nästa publiceringstillfälle i slutet av december 2008.

En uppdelning av energistatistiken på person- och godstrafik har genomförts för samtliga trafikslag, en uppdelning som är användbar i myndighetens prognos- och utredningsarbete. Energimyndigheten har under året undersökt den regionala statistiken inom transportsektorn och tagit fram en kortare promemoria om hur arbetet med regional statistik i transportsektorn bör fortgå.

Utredningen av skillnaderna mellan Luftfartsstyrelsen och Energimyndighetens statistik över flygbränsleanvändning fortsätter och en undersökning av energistatistiken över bunkring i sjöfarten har under hösten initierats. Både dessa utredningar beräknas fortsätta under början av år 2009.

Energimyndigheten har tagit initiativ till en undersökning om hur inrapporteringen av bränslestatistik kan effektiviseras och förbättras. Denna undersökning ska vara klar i slutet av oktober. Initiativ har också tagits till deltagande i en undersökning av skillnader mellan energistatistiken och miljöstatistiken.

Inför år 2009 ser Energimyndigheten att utvecklingsarbete behövs för att se över biobränsleanvändningen i transportsektorn och hur elanvändning inom vägtrafiken ska redovisas i energistatistiken. Förutom dessa projekt kommer ett flertal av de nu pågående projekten att fortlöpa under den första delen av år 2009.

Energimyndigheten ser att det finns ett stort utvecklingsbehov för energistatistik i transportsektorn och att de resurser som behövs för att klara av ett omfattande statistikutvecklingsarbete i första hand är personella.

Innehåll

Sammanfattning	3
Innehåll	4
Resultat av Energimyndighetens arbete under år 2008	5
1.1 Statistikpublikation om transportsektorns energianvändning.....	5
1.2 Utvidgning av de årliga energibalanserna	5
1.3 Uppdelning av energistatistiken i transportsektorn på person- och godstrafik	6
1.4 Skillnader mellan Luftfartsstyrelsens och Energimyndighetens statistik över flygbränsleanvändning	7
1.5 Bunkring för utrikes sjöfart	7
1.6 Utförligare regional statistik i transportsektorn.....	8
1.7 Förbättrad inrapportering av bränslestatistik	8
1.8 Skillnader mellan den officiella energistatistiken och miljöstatistiken.....	9
2 Fortsatt arbete under år 2009	10
2.1 Utveckla energistatistiken kring biobränsleanvändning i transportsektorn	10
2.2 Undersöka hur elanvändning i vägtransportsektorn ska redovisas i energistatistiken.....	11
2.3 Sammanfattning aktiviteter år 2009.....	12
Bilaga – Regional statistik i transportsektorn	14
Regional statistik inom transportsektorn.....	14
Energimyndighetens regionala statistik	18

Resultat av Energimyndighetens arbete under år 2008

I Energimyndighetens regleringsbrev för år 2008 gavs myndigheten i uppdrag att ”utveckla statistikunderlaget avseende energianvändningen i transportsektorn, i enlighet med myndighetens förslag i rapporten Förbättrad energistatistik i transportsektorn (ER 2007:39)”. Arbetet har pågått under år 2008 och detta kapitel innehåller en sammanställning av läget i de olika delprojekten.

1.1 Statistikpublikation om transportsektorns energianvändning

Användare av den officiella energistatistiken har länge haft svårt att få en fullständig bild av energianvändningen i transportsektorn. Detta på grund av att statistikuppgifterna för transportsektorns energianvändning publiceras i olika statistiska meddelanden vid olika tillfällen. Energimyndigheten lade därför ett förslag om att sammanställa den aktuella energistatistiken i en publikation, enbart gällande transportsektorn. Avsikten var att denna publikation även skulle innehålla ytterligare information om transportsektorns energianvändning och därigenom ge ett mervärde för statistikens användare.

Energimyndigheten publicerade i mars 2008 *Transportsektorns energianvändning 2007* (ES 2008:01), vilket också blev den första statistikpublikationen i myndighetens statistikserie. Tanken är att fler av de statistikprodukter som Energimyndigheten ansvarar för i framtiden ska publiceras i myndighetens regi.

Publikationen redovisar preliminär och slutlig energistatistik på ett lättillgängligt sätt och beskriver tydligt utvecklingen av transportsektorns energianvändning. Förutom energianvändning på bränslenivå för samtliga trafikslag innehåller publikationen statistik och uppgifter från bland annat BIL Sweden, Naturvårdsverket, Gasföreningen och Luftfartsstyrelsen för att på ett bättre sett belysa utvecklingen inom transportsektorn. Publikationen är avsedd att återkomma årligen och trycktes i 500 exemplar.

1.2 Utvidgning av de årliga energibalanserna

Dagens officiella energibalanser som SCB framställer på uppdrag av Energimyndigheten ger inte en fullständig bild av energianvändningen i transportsektorn. Specifik redovisning av de biobränslen som används inom transportsektorn saknas och vissa biobränslen finns överhuvudtaget inte med i

energibalanserna. Energimyndigheten har identifierat dessa brister och under året arbetat för att korrigera dem.

Energimyndigheten driver under år 2008 ett projekt för att förbättra biobränslestatistiken¹. Projektet har identifierat flera brister och möjliga förbättringsområden inom den officiella energistatistiken. Flera av dessa förbättringar rör de officiella energibalanserna och Energimyndigheten har beslutat att under år 2009 ta ett samlat grepp över de förändringar som behövs och samtidigt se över alla bränsledefinitioner i energibalanserna.

För att inte uppenbara brister i energibalanserna ska kvarstå till dess avser Energimyndigheten att föra in transportsektorns biobränsleanvändning redan i de årliga energibalanser som publiceras i slutet av december detta år. Biobränslena i transportsektorn kommer att placeras i den kolumn som avser "trädbränsle, avlutar, sopor och dylikt, torv".

1.3 Uppdelning av energistatistiken i transportsektorn på person- och godstrafik

Den officiella energistatistiken är idag uppdelad på bränslen. Det saknas således uppdelningar mellan person- och godstrafik. Eftersom dessa trafikslag utvecklas olika och även lyder under olika politiska styrmedel, vore det i många fall värdefullt om transportsektorns energianvändning kunde delas upp på person- och godstrafik. Energimyndigheten har i tidigare styrmedel- och prognosarbete tvingats att göra uppskattningar av hur stor del av exempelvis dieseln som används i arbetsmaskiner respektive personbilar. Dessa uppskattningar har fått stor betydelse för exempelvis prognosresultat. Energimyndigheten beslutade därför att under 2008 göra ansträngningar för att åstadkomma ett tillvägagångssätt för att dela upp energistatistiken i transportsektorn på person- och godstrafik.

För att undersöka möjligheterna till att dela upp energistatistiken på person- och godstrafik anlätades i början av året WSP Analys & Strategi. WSP kommer under slutet av år 2008 att presentera sitt arbete i form av en rapport. Arbetet kommer att resultera i att uppdelningar är genomförbara för samtliga trafikslag. Bantrafiken delas upp med hjälp av SIKA:s statistik, luftfarten med hjälp av de stora flygbolagens utsläppsberäkningar, sjöfarten utifrån tidigare insatser av Energimyndigheten och vägtrafiken delas upp med hjälp av statistik från SIKA och Vägverket. Resultatet av arbetet kommer att infogas i Energimyndighetens statistikpublikationer och användas i myndighetens övriga arbete.

---

¹ Rapporten *Förbättrad biobränslestatistik* lämnas till regeringskansliet senast den första november.

1.4 Skillnader mellan Luftfartsstyrelsens och Energimyndighetens statistik över flygbränsleanvändning

Energimyndigheten ska som statistikansvarig myndighet sträva efter att den officiella energistatistiken uppvisar så hög kvalitet som möjligt. Viktigt är att statistiken är jämförbar med andra statistikällor på området. Förutom den officiella energistatistiken publicerar även Luftfartsstyrelsen statistik över bränsleanvändning inom flygsektorn. Det har uppmärksammats att uppgifterna över flygbränsleanvändning skiljer sig åt.

Då kvaliteten på Luftfartsstyrelsens statistik bedöms vara god har Energimyndigheten prioriterat att gå vidare för att försöka förstå och finna förklaringar till skillnaderna i använd volym flygbränsle. Ett flertal teorier har testats, utan att en orsak som kan förklara hela skillnaden har identifierats. Sannolikt ligger ett flertal faktorer, som exempelvis holding, ekonomitankning och flygbränsleanvändning för andra ändamål än flyg, bakom skillnaderna. Energimyndigheten och Luftfartsstyrelsen har fortsatt sitt samarbete i frågan och kommer under hösten gå igenom hur respektive statistik samlas in och vilka definitioner som används vid insamlingen. Kontakter har tagits med FOI, SAS och SCB för att komma vidare i utredningen och ett möte med samtliga intressenter kommer att anordnas under senare delen av hösten.

1.5 Bunkring för utrikes sjöfart

Energistatistiken syftar till att redovisa hur mycket energi som används inom respektive sektor i Sverige. Optimalt vore därför att få kunskap om exakt hur mycket bränsle som importeras och förbrukas inom landets gränser och hur mycket bränsle som exporteras och förbrukas utanför landets gränser, dvs. förekomsten av bränslebunkring eller så kallad bränsleturism.

Sjöfarten anses vara det trafikslag där bränslebunkring har störst inverkan på statistiken. Ett lastfartyg har möjlighet att anpassa sin bunkring efter det aktuella prisläget och har betydligt fler alternativa bunkerländer än exempelvis ett flygplan. Misstankar finns om att en viss del av den kraftiga förbrukningsökning av bunkerolja som har skett de senaste åren har orsakats av bränslebunkring.

Energimyndigheten har efter kontakter med Sjöfartsverket, Naturvårdsverket och SCB konstaterat att det kan finnas skäl att göra en punktinsats för att undersöka hur bränsleanvändningen i sjöfarten ser ut.

För att belysa hur bränsleanvändningen inom sjöfarten ser ut har Energimyndigheten beslutat att lägga ut ett konsultuppdrag på Lloyds Register-Fairplay Research (LRFR). LRFR ansvarar för fartygsregistret och har tillgång till ett AIS-system, där fartygsrörelser kartläggs i realtid. AIS-systemet används till att konstruera en beräkningsmodell för bränsleförbrukning och emissioner. Lloyds

kommer med hjälp av denna modell ta fram statistik över sjöfartens bränsleanvändning för år 2006 och 2007, både för inrikes och utrikes trafik. Energimyndighetens avsikt med projektet är att använda dessa data för att kvalitetssäkra befintlig energistatistik och undersöka huruvida bunkring/bränsleturism har påverkat energistatistiken.

1.6 Utförligare regional statistik i transportsektorn

Energimyndigheten har som statistikansvarig myndighet ansvar för att på bästa möjliga sätt tillmötesgå önskemål från statistikens användare. En vanlig efterfrågan från kommuner, företag och privatpersoner är att få tillgång till finare uppdelad statistik, för att kunna skilja ut län, regioner, kommuner och städers energianvändning inom olika områden. Energimyndigheten initierade därför en översyn av möjligheter och kostnader för att tillhandahålla en utförligare regional och kommunal energistatistik i transportsektorn.

Energimyndighetens arbete under året resulterade i en promemoria om regional statistik i transportsektorn². I denna diskuteras dagens energistatistik och möjligheter att utöka denna. Energimyndigheten konstaterar att statistiken baseras på leveransstatistik, vilket gör det svårt att på ett korrekt sätt redovisa energianvändning på regional och lokal nivå. I promemorian föreslås ett par åtgärder för att förbättra och utöka den regionala energistatistiken i transportsektorn. En av dessa åtgärder är att lägga till leveranser av biodrivmedel i redovisningen av bränsleleveranser på kommunnivå (publikationen *Oljeleveranser – kommunvis indelning*), något som har initierats och kommer att ske från och med nästa publikation år 2009. Andra åtgärder inkluderar informationsspridning vid seminarier. Samordning kommer här att ske med Energimyndighetens övriga statistikarbete, där utveckling av regional statistik kommer att vara en prioriterad fråga det närmaste året.

1.7 Förbättrad inrapportering av bränslestatistik

Energimyndigheten har i likhet med många andra myndigheter ett krav att fram till hösten år 2010 genomföra regelförenklingar i syfte att minska företagens administrativa kostnader med 25 procent. En metod för att uppnå minskade administrativa kostnader för uppgiftslämnarna är att effektivisera och förenkla själva processen för uppgiftsinsamlandet. Inrapporteringen av bränslestatistik präglas av att en stor mängd uppgifter hämtas från få uppgiftslämnare. Uppgiftslämnandet är därför relativt omfattande samtidigt som det är av största vikt att dessa uppgiftslämnare lämnar korrekta uppgifter.

För att se över möjligheterna att förenkla inrapporteringen av bränslestatistik och genom detta uppnå minskade kostnader för uppgiftslämnarna och statistik av en

---

² Promemorian "Regional statistik i transportsektorn" återfinns i bilaga 1.

högre kvalitet har Energimyndigheten initierat ett utvecklingsprojekt på området. Inom utvecklingsprojektet har flertalet uppgiftslämnare intervjuats och svaren har använts för att undersöka om insamlingsförfarandet kan förändras. Flera uppgiftslämnare har i intervjuerna uttryckt osäkerhet och önskat utförligare instruktioner och förenklade blanketter. Framför allt har vissa definitioner av bränslen upplevts oklara. När det gäller blanketternas format har vissa uppgiftslämnare uttryckt önskemål om webbaserad inrapportering, medan andra föredrar nuvarande excel-baserade rapporteringssystem. Utvecklingsprojektet har genomförts av Acando som i slutet av oktober kommer att redovisa en sammanställning av undersökningarna i form av en rapport.

1.8 Skillnader mellan den officiella energistatistiken och miljöstatistiken

Både den officiella energistatistiken och miljöstatistiken ligger till grund för Sveriges klimatrapporering. Det är därför av stor vikt att dessa båda statistikällor är konsistenta och av hög kvalitet. Den officiella energistatistiken, som Energimyndigheten ansvarar för, och miljöstatistiken, som Naturvårdsverket ansvarar för, överlappar varandra på en del områden inom transportsektorn och det har i vissa fall uppdragats att statistiken inte överensstämmer mellan de två olika statistikällorna. Detta är dock inte ett problem som enbart rör transportsektorn och det är därför svårt att genomföra några åtgärder inom ramen för ett projekt om förbättrad energistatistik i transportsektorn.

Energimyndigheten har under hösten tillsammans med Naturvårdsverket initierat ett samarbete där skillnaderna mellan energistatistiken och miljöstatistiken ska undersökas. Ett första möte hölls i början av oktober. På mötet fastslogs att transportsektorn utgör ett område där utsläppsstatistiken anses vara av särskilt hög kvalitet och att det därför bör finnas möjlighet att utnyttja detta för att stärka kvaliteten på energistatistiken. Samverkansorganet Regionalt uppföljningssystem (RUS) har beställt en utredning i vilken skillnaderna mellan den officiella energistatistiken och miljöstatistiken ska kartläggas. Utredningen ska vara klar i början av år 2009 och kommer att utgöra ett underlag till Energimyndigheten och Naturvårdsverkets fortsatta arbete med att koordinera den officiella energistatistiken med miljöstatistiken.

2 Fortsatt arbete under år 2009

Under år 2008 har ett antal konsultinsatser inletts som samtliga kommer att redovisas under senare delen av hösten år 2008. Arbetet med att utveckla energistatistiken i transportsektorn har dock bara inletts och kraven utifrån gör att projektet under år 2009 behöver intensifieras. Nedan finns en förteckning på specifika åtgärder som är önskvärda att initiera under år 2009 för att förbättra energistatistiken i transportsektorn. Dessa åtgärder är utöver flera av 2008 års projekt för utveckling av energistatistiken i transportsektorn som kommer att löpa vidare under år 2009.

2.1 Utveckla energistatistiken kring biobränsleanvändning i transportsektorn

I 2007 års genomgång av energistatistiken i transportsektorn konstaterades att flertalet av de biobränslen som idag används i transportsektorn är bristfälligt redovisade i den officiella energistatistiken. En tillfällig åtgärd för att förbättra redovisningen av biobränslen i transportsektorn i de årliga energibalanserna kommer att genomföras vid publicering av 2007 års energibalanser i slutet av december 2008, men fortfarande återstår utvecklingsarbete innan transportsektorns energianvändning beskrivs på ett tillfredsställande sätt i den officiella energistatistiken. Exempelvis finns fortfarande svårigheter att få information kring användning av etanol och FAME, och biogas existerar inte alls i energistatistiken för transportsektorn.

För att få bättre information om transportsektorns användning av fordonsgas har en arbetsgrupp tillsatts med representanter från bland annat Energimyndigheten, Svenska Petroleum Institutet (SPI) och Gasföreningen. Syftet med arbetsgruppen är att undersöka om fordonsgasanvändningen i transportsektorn, liksom exempelvis användningen av E85, kan inkluderas i månadsbränslestatistiken. Under hösten har beslut fattats om att gå vidare med ett förslag på förändrad blankett och utökad statistikinsamling. Detta kommer att diskuteras med berörda uppgiftslämnare och då en förändring av Energimyndighetens föreskrifter för insamling av statistik krävs kommer även en remissrunda att initieras i slutet av år 2008. Projektet bedöms fortsätta under år 2009 med avsikt att fordonsgasstatistik samlas in på månadsbasis senast från mars 2009.

För att täcka det behov av biogasstatistik som finns publicerar Energimyndigheten redan idag en årlig publikation som beskriver produktion och användning av biogas i samtliga sektorer³. Denna statistik utgör dock ännu inte officiell energistatistik och biogasanvändningen som beskrivs i publikationen inkluderas därför inte i de officiella energibalanserna. Energimyndigheten avser att under år

³ Den senaste publikationen är *Publikation och användning av biogas 2006* (ER2008:02)

2009 fortsätta arbeta för att höja kvaliteten på biogasstatistiken med sikte på att göra statistiken officiell. För att detta ska ske krävs bland annat en utökad kvalitetsgranskning, utförligare beskrivningar av statistiken, uppskattningar av tidsåtgång och kostnader för uppgiftslämnarna och slutligen ett godkännande av Rådet för den officiella statistiken (ROS).

2.1.1 Resursbehov

För att utveckla statistiken över biobränsleanvändning i transportsektorn är det viktigt att bygga upp en intern kunskapsbas. Statistiken är inte enkel att genomtränga och resurser behövs i form av tid för att internt arbeta med statistikutveckling. I arbetet kommer kontakter med berörda myndigheter och statistikproducenter att behöva tas. Energimyndigheten ser i dagsläget inte något behov av monetära resurser för en konsultinsats inom detta område.

2.2 Undersöka hur elanvändning i vägtransportsektorn ska redovisas i energistatistiken

Den officiella energistatistiken ska på ett korrekt sätt beskriva det svenska energisystemet. I Energimyndighetens ansvar ingår att ta fram riktlinjer för hur nya bränslen ska inkluderas i statistiken. I debatten om transportsektorn talas mycket om laddhybrider som en fordonstyp som kan komma att spela en stor roll i transportsektorns framtida energianvändning. Energimyndigheten har redan i ett flertal andra projekt gjort bedömningar när det gäller elhybridernas utveckling⁴. I dagsläget ser det ut som att EU:s förnybarhetsdirektiv kommer att innehålla instruktioner om att förnybar el ska inkluderas i beräkningar av förnybar energi i transportsektorn. Erfarenheter visar att det inte är oproblematiskt att föra in nya bränslen i energistatistiken och att det ibland kan ta lång tid. Därför vore det fördelaktigt att redan nu uppmärksamma och hitta en lösning på hur elanvändning inom vägtrafiken ska redovisas i den officiella energistatistiken.

Elanvändning redovisas idag i form av bantrafikens elanvändning för tåg, spårvagn och tunnelbana. Om el börjar användas på väg kommer detta att kräva omstruktureringar av energistatistiken. Sannolikt är att laddhybriderna kommer att kunna laddas direkt i hemmet och vid arbetsplatsen i ett "vanligt eluttag", liknande som finns för motorvärmare. I dagens energistatistik innebär det att denna energianvändning tillskrivs bostadssektorn. I en situation där elanvändningen till vägtrafik spelar en väsentlig roll skulle en betydande energianvändning flyttas från transportsektorn till bostadssektorn, något som inte förenligt med sakförhållandet. Energimyndigheten anser därför att det bör utredas hur elanvändning för vägtrafik i framtiden ska ingå i den officiella energistatistiken.

---

⁴ Ett exempel är Energimyndighetens långsiktsprognos 2008 som innehåller bedömningar av energianvändningen i transportsektorn fram till år 2030.

2.2.1 Resursbehov

För att kunna redovisa elanvändningen inom vägtrafiken i den officiella energistatistiken behövs både en metod för att mäta elanvändningen och en metod för införande av denna elanvändning i den officiella energistatistiken. Frågan diskuteras för närvarande i många olika sammanhang och Energimyndigheten kommer att ta upp ämnet i ett styrmedelsprojekt, där en kvotplikt för förnybar energi i transportsektorn ska analyseras.

Frågan om var elanvändningen i vägtrafiken ska läggas i energistatistiken är en angelägenhet som kan lösas internt och således behövs inga monetära medel för detta.

2.3 Sammanfattning aktiviteter år 2009

I tabell 1 redovisas en sammanställning av det arbete som Energimyndigheten avser genomföra under år 2009 vad gäller den officiella energistatistiken i transportsektorn.

Tabell 1. Aktiviteter inom projektet för förbättrad energistatistik i transportsektorn år 2009

Aktivitet	Utförande	Tidplan	Resursbehov
Statistikpublikation för transportsektorns energianvändning	Internt arbete	Publiceras i mars	50 000 kr 200 h
Korrigerig av energibalanser	Deltagande i sektorsövergripande internt arbete	Klart juni 2009	60 h (enbart transportsektorn)
Undersöka skillnader mellan energistatistiken och miljöstatistiken	Deltagande i sektorsövergripande arbete i samarbete med NV	Arbete under år 2009	60 h (enbart transportsektorn)
Undersöka skillnader mellan LFS och STEMs flygbränslestatistik	Fortsatt arbete med LFS och SCB	Arbete under år 2009	40 h
Undersöka bunkring för utrikes sjöfart	Fortsatt arbete med Lloyds	Klart juni 2009	Medel avsatta för år 2008 40 h
Förbättrad inrapportering av bränslestatistik	Utförande av rekommendationer från 2008 års arbete	Arbete under år 2009	80 h
Förbättrad redovisning av biobränslen i transportsektorn	Internt arbete i samarbete med SCB	Arbete under år 2009	100 h
Elanvändning i vägtrafiken	Deltagande i internt arbete	Arbete under år 2009	100 h
		Totalt	50 000 kr 680 h

Källa: Energimyndigheten

Ur tabell 1 kan utläsas att Energimyndigheten inte anser att det behövs avsättas några monetära resurser för år 2009. Det enda monetära utgiftsposten är kostnaden för att trycka den årliga publikationen om transportsektorns energianvändning, en kostnad som kan täckas av resurser för den officiella energistatistiken (ID 3528). Den uppskattade tidsåtgången är grova uppskattningar av den interna tid som behövs för att genomföra de föreslagna förbättringarna. Det är viktigt att påpeka att det är ett relativt omfattande internt arbete som krävs och att det inte är säkert att denna tid kan avsättas i nuvarande arbets- och personalsituation.

Bilaga – Regional statistik i transportsektorn

Energimyndigheten är sedan dess tillkomst år 1998 statistikansvarig myndighet för ämnesområdet energi. En viktig del i detta ansvar är att utveckla och underhålla statistiken i enlighet med användarnas behov. Flera av statistikens användare har uttryckt önskemål om att statistiken över transportsektorns energianvändning behöver förbättras. Dessa önskemål är välmotiverade, då transportsektorn allt mer hamnar i fokus i den klimatrelaterade debatten. För att närmare studera användarnas önskemål genomförde Energimyndigheten under år 2007 en förstudie där förslag och åtgärder för att förbättra energistatistiken i transportsektorn presenterades. Ett av dessa förslag handlar om den allt större efterfrågan på regional statistik och hur Energimyndigheten kan tillgodose denna. Detta PM avser behandla efterfrågan på regional statistik och hur Energimyndigheten kommer att arbeta vidare med frågan.

Bakgrund och mål

Energimyndigheten har som statistikansvarig myndighet ansvar för att på bästa möjliga sätt tillmötesgå önskemål från statistikens användare. En vanlig efterfrågan från kommuner, företag och privatpersoner är att få tillgång till finare uppdelad statistik, för att kunna skilja ut län, regioner, kommuner och städers energianvändning inom olika områden.

Energimyndigheten har satt upp följande mål för detta PM:

- Illustrera Energimyndighetens samlade utbud av regionala statistik
- Undersöka efterfrågan av utförligare regional statistik specifikt för transportsektorn.
- Se över möjligheterna och kostnaderna att utöka statistiken över transportsektorns energianvändning, för att ge en utförligare uppdelning på regional och kommunal nivå.

Regional statistik inom transportsektorn

Energimyndighetens befintliga statistik

Energimyndigheten publicerar i dagsläget ett tjugotal statistikprodukter. De statistikprodukter som berör transportsektorn där uppgifter finns på läns- eller kommunnivå finns redovisade i tabellen nedan⁵:

---

⁵ Samtliga Energimyndighetens statistikprodukter med regionala och/eller kommunala uppdelningar återfinns i slutet av bilagan.

Tabell 1 – Befintlig regional statistik inom transportsektorn

Statistikprodukt	Regional uppdelning
Oljeleveranser – kommunvis indelning (EN13)	- Leveranser av motorbensin, dieselbränsle och eldningsolja till slutliga förbrukare, länsvis - Leveranser av motorbensin, dieselbränsle och eldningsolja till slutliga förbrukare, kommunvis
Kommunala energibalanser (ej officiell statistik)	- Kommunala energibalanser - Nyckeltal kommun- och länsvis

Som tabellen illustrerar publiceras idag endast specifik regional statistik för transportsektorn via de kommunvis indelade oljeleveranserna. I denna publikation åskådliggörs leveranserna av flera av transportsektorns viktigaste bränslen på både läns- och kommunnivå. I de kommunala energibalanserna återfinns energianvändning per invånare för olika sektorer, däribland transportsektorn. Dessa uppgifter bygger på leveransstatistiken i de kommunvisa oljeleveranserna och utgör ingen ytterligare statistik.

Efterfrågan på regional statistik

I och med att fokus på klimatfrågan ökar får energianvändningen i transportsektorn stor uppmärksamhet och det för med sig en ökad efterfrågan på utförligare statistik för sektorn. Efterfrågan kommer främst från kommuner som vill kunna jämföra sin energianvändning och sina utsläpp med andra kommuner, samt få återkoppling på eventuella styrmedel och annat arbete som läggs ner för att minska transportsektorns energianvändning. Förutom kommuner kommer förfrågningar om regional energistatistik i transportsektorn ofta från företag eller den akademiska världen.

Andra myndigheter redovisar i vissa fall statistik fördelad på mer detaljerade nivåer än kommunnivå. Det kan exempelvis röra sig om brottsstatistik som kan finnas på stadsnivå eller till och med på stadsdelsnivå. Inom energiområdet har efterfrågan på statistik fördelad på denna detaljnivå hittills varit liten. Det är huvudsakligen energistatistik på kommunnivå som efterfrågas.

Tydligt är att efterfrågan på regional statistik inom transportsektorn kommer att fortsätta att öka de närmaste åren.

Problem med utökad regional statistik

Som statistikansvarig myndighet måste Energimyndigheten ta ställning till om den tillgängliga statistiken täcker den ökande efterfrågan på ett tillfredsställande sätt. En sådan fråga är svår att direkt besvara. Idag finns kommunvisa uppgifter för leveranser av bensin, diesel och eldningsolja. Dessa bränslen stod år 2006 för cirka 86 % av energianvändningen för inrikes transporter. Återstående energianvändning utgjordes främst av flygbränsle och etanol. Då flygbränsle får anses vara oerhört svårt att fördela kommunvis kan fastslås att statistiken ger en

relativt tydlig bild över hur leveranserna fördelar sig över landets kommuner. De bränslen som saknas är främst samtliga biodrivmedel, vilket är ett problem då intresset för hur användningen av biodrivmedel fördelar sig över landet ökar.

Ett större problem är dock att statistiken baseras på leveranser av bränslen och inte användning. Statistikens användare efterfrågar ofta statistik över energianvändning i en viss kommun, via frågor av typen; *"Hur mycket bensin gör vi av med i Alingsås?"*. En sådan fråga går inte att besvara med befintlig statistik. Däremot kan besked ges om hur stor mängd bensin som levereras till de tankstationer och företag som ligger i Alingsås kommun. Sedan föreligger en pedagogisk utmaning att förklara skillnaden mellan dessa båda uppgifter. Detta problem löses inte enkelt i statistiken. Människor färdas över kommungränser och inte ens en utförlig användarundersökning skulle ge tillförlitlig användningsstatistik på kommunnivå. Få människor kan exakt uppge hur mycket bränsle man förbrukat inom varje kommun under en längre bilresa. I dagsläget ligger användningsstatistik på kommunnivå således inte inom ramarna för Energimyndighetens möjligheter som statistikansvarig myndighet.

På kommunnivå finns ytterligare problem att ta hänsyn till, då hanteringen av statistiksekretessen sätts på prov. Energimyndigheten är inte tillåten att publicera uppgifter som kan röja enskilda företags användning eller försäljning av olika bränslen, något som kan vara svårt att undvika om mindre kommuners energianvändning ska undersökas. Det finns exempelvis flera kommuner som endast har en leverantör av ett visst bränsle. Vidare får det statistiska bortfallet större betydelse på kommunnivå, eftersom ett eventuellt bortfall av en enskild leverantör kan få stor inverkan på statistiken. Detta är dock problemställningar som Energimyndigheten redan idag hanterar i den befintliga leveransstatistiken och således inte argument mot en utvidgning av statistiken i transportsektorn.

Vad kan Energimyndigheten göra?

När det gäller önskemål om regional statistik över bränsleanvändning finns stora svårigheter att tillgodose dessa. Vad Energimyndigheten kan göra är att på ett tydligare och bättre sätt marknadsföra den statistik som faktiskt finns, d.v.s. leveransstatistiken i publikationen Oljeleveranser – kommunvis indelning. Att döma av de frågor som kommer till Energimyndigheten är det tydligt att många kommuner inte känner till denna statistik. I samband med kvalitetsproblem med de kommunala energibalanserna har det föreslagits att Energimyndigheten ska anordna mindre seminarier runt om i landet för att informera om användningen av denna statistik. På sådana seminarier skulle även information om den övriga regionala statistik som Energimyndigheten tillhandahåller passa väl in, däribland information om publikationen Oljeleveranser – kommunvis indelning.

Den regionala statistiken inom transportsektorn skulle kunna utvidgas genom att publikationen Oljeleveranser – kommunvis indelning kompletteras med motsvarande leveransstatistik för biodrivmedel. Detta har varit på tal tidigare och

bör inte innebära några större komplikationer. Exempelvis ingår de låginblandade biodrivmedlen ofta redan i bensin- och dieselbränslet vid leverans till kommunerna.

När det gäller de övriga transportslagen utöver vägtrafik finns idag egentligen ingen statistik på regional nivå och sådan är behäftad med stora svårigheter. Som exempel kan inrikesflyget användas. Ska flygbränslet som används för inrikes flyg tillfalla den kommun dit det levereras eller ska det fördelas proportionellt över samtliga kommuner som flygresan passerar? Är det senare överhuvudtaget möjligt och är det meningsfullt att redovisa sådan typ av statistik? Samma typ av frågeställningar återfinns inom sjöfarten och bantrafiken. På grund av dessa svårigheter och den efterfrågan som föreligger, som nästan uteslutande rör vägtrafik, finner Energimyndigheten inget skäl att satsa resurser på att försöka fördela energianvändning inom dessa trafikslag på regional nivå.

Förslag till vidarearbete

I detta PM har avsetts utreda efterfrågan på regional statistik inom transportsektorn och huruvida Energimyndigheten bör vidta åtgärder för att bättre tillmötesgå denna efterfrågan, samt vilka åtgärder som i sådant fall föreslås.

Följande förslag till vidare arbete i frågan har utarbetats:

- Utvidga de kommunvisa oljeleveranserna till att omfatta även leveranser av biodrivmedel
- Utnyttja möjligheten att sprida information om befintlig regional statistik i transportsektorn vid de lokala seminarier som planeras för information om kommunala energibalanser
- Var tydlig med information kring skillnader mellan leveranser och användning av bränslen inom transportsektorn

Ovan är tre konkreta förslag till åtgärder som Energimyndigheten kan arbeta med för att förbättra tillgängligheten på regional statistik i transportsektorn. Ingen av dessa åtgärder beräknas kosta annat än personella resurser som får anses rymmas inom befintlig budget inom myndighetens ansvar som statistikansvarig myndighet.

Energimyndighetens regionala statistik

Nedan följer en uppräknings av den regionala statistik som Energimyndigheten vid detta PM:s skrivande tillhandhåller.

- **El-, gas- och fjärrvärmeförsörjningen (EN11)**
  - Kraftstationer: Antal stationer och aggregat. Fördelning på aggregattyp och riksområde (NUTS 2)
  - Kraftstationer: Installerad generatoreffekt samt bruttoproduktion fördelat på riksområde (NUTS 2)
  - Överförd el till slutliga förbrukare. Fördelat på län och vissa konsumentgrupper
- **Oljeleveranser – kommunvis indelning (EN13)**
  - Leveranser av motorbensin, dieselbränsle och eldningsolja till slutliga förbrukare, länsvis
  - Leveranser av motorbensin, dieselbränsle och eldningsolja till slutliga förbrukare, kommunvis
- **Energistatistik för småhus (EN16)**
  - Total energianvändning för uppvärmning och varmvatten, fördelat efter använda energislag och region (NUTS)
- **Energistatistik för flerbostadshus (EN16)**
  - Genomsnittlig energianvändning i flerbostadshus med enbart oljeeldning respektive enbart fjärrvärme, fördelat efter län och byggår
  - Genomsnittlig energianvändning i flerbostadshus med enbart oljeeldning respektive enbart fjärrvärme, fördelat efter temperaturzon och byggår
  - Genomsnittlig normalårskorrigerad energianvändning i flerbostadshus med enbart oljeeldning respektive enbart fjärrvärme, fördelat efter temperaturzon och byggår
  - Total energianvändning för uppvärmning efter använda energislag och regioner
- **Energistatistik för lokaler (EN16)**
  - Areor för lokaler, fördelade efter län och byggår
  - Genomsnittlig energianvändning för uppvärmning och varmvatten per uppvärmd area i lokaler, fördelat efter ägarkategori, byggår och temperaturzon
  - Total energianvändning för uppvärmning och varmvatten i lokaler, fördelade efter uppvärmningssätt och region
- **Prisutvecklingen på el, naturgas samt elleverantörsbyten (EN24)**
  - Nätpreis 1 januari för olika typkunder fördelat efter NUTS2
- **Kommunala energibalanser (ej officiell statistik)**
  - Kommunala energibalanser
  - Nyckeltal kommun- och länsvis
- **Energianvändningen inom byggsektorn år 2004 (intermittent undersökning)**
  - Förbrukning av motorbensin och diesel inom SNI 4521, fördelat på län